

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2026-04-17 Nr. 1.03-0159

DĖL GYVULININKYSTĖS PLĖTROS STRATEGINIŲ GAIRIŲ 2026-2030 METAMS

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai susipažino su Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymo „Dėl Gyvulininkystės plėtros strateginių gairių 2026-2030 metams patvirtinimo“ projektu Nr. 26-4645 (toliau – Projektas). Vertinant Projektą sistemiškai, pažymėtina, kad dalis nuostatų yra deklaratyvaus pobūdžio ir nepakankamai užtikrina praktinį įgyvendinamumą, todėl teikiame šias pastabas bei pasiūlymus:

1) Atkreiptinas dėmesys, kad didelė dalis Projekte apibrėžtų veiksmų neturi aiškiai nustatyto finansavimo šaltinio. Tai neatitinka teisėkūros aiškumo ir efektyvumo principų, įtvirtintų Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme, kadangi nesant finansinio pagrindo neįmanoma objektyviai įvertinti numatytų priemonių poveikio ir jų realaus įgyvendinimo galimybių. Atsižvelgiant į tai, siūlome nustatyti bent preliminarius finansavimo šaltinius arba aiškiai prioritetuoti priemones;

2) Projekte konstatuojamas spartus smulkių ūkių traukimas ir sektoriaus koncentracija, tačiau siūlomos priemonės orientuotos daugiausia į stambinimą ir technologinę plėtrą. Tokios priemonės laikytinos nepakankamomis siekiant subalansuotos gyvulininkystės sektoriaus plėtros ir gali lemti tolesnę struktūrinių disproporcijų didėjimą bei neigiamą poveikį regionų socialiniam ir ekonominiam gyvybingumui. Atsižvelgiant į tai, siūlome aiškiai įtvirtinti tikslines priemones smulkių ir vidutinių ūkių konkurencingumui didinti, įskaitant jų integraciją į vertės grandines, kooperacijos skatinimą bei prieigos prie rinkų gerinimą;

3) Projekte apibrėžta administracinės naštos mažinimo kryptis iš esmės apsiriboja procedūrinio supaprastinimu, tačiau nesprenžia perteklinio reguliavimo masto. Tikslinga numatyti sistemine (*ex post*) teisės aktų peržiūrą ir reguliacinės naštos vertinimą, įvertinant reikalavimų pagrįstumą bei poveikį ūkio subjektams;

4) Projekte nurodytos kartų kaitos srityje numatytos priemonės (mokymai, komunikacija, stipendijos) laikytinos nepakankamomis spręsti struktūrines įsitraukimo kliūtis, susijusias su kapitalo poreikiu ir pajamų neapibrėžtumu. Siekiant realaus poveikio, būtina numatyti ekonomines paskatas, įskaitant tikslines finansines priemones – lengvatines paskolas, garantijų schemas, prioritetinę investicinę paramą bei mokestines lengvatas, kurios didintų sektoriaus patrauklumą ir sudarytų prielaidas tvariai kartų kaitai;

5) Rizikų valdymo kryptis Projekte iš esmės apsiriboja biologinių ir epizootinių rizikų valdymu, tačiau nepakankamai reglamentuoja ekonominių rizikų (kainų svyravimų, rinkos nepastovumo) mažinimo priemones, nors jos pačiame Projekte pripažįstamos reikšmingu sektoriaus silpnumu. Toks teisinio reguliavimo nepakankamumas neužtikrina visapusiško sektoriaus atsparumo, todėl siūlytina Projektą papildyti nuostatomis, įtvirtinančiomis pajamų stabilizavimo ir rizikos pasidalijimo mechanizmus;

6) Pažangos vertinimo rodikliai iš dalies grindžiami procesiniais ir finansiniais parametrais (pvz., paramos apimtimi), tačiau nepakankamai susieti su faktiniais sektoriaus raidos rezultatais (produktyvumo, ūkių struktūros, pajamų pokyčiais). Siekiant objektyvaus Projekte įtvirtinto įgyvendinimo veiksmingumo įvertinimo, siūlome patikslinti rodiklių sistemą, užtikrinant aiškia

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

jų sąsają su strateginiais tikslais ir orientuojantis į rezultatų rodiklius, kurie leistų vertinti realų politikos poveikį sektoriaus raidai;

7) Atsižvelgiant į tai, kad kiaulininkystės sektorius yra reikšmingas nacionaliniam maisto saugumui ir vidaus rinkos aprūpinimui, siūlome Projekte aiškiai įtvirtinti šio sektoriaus strateginę svarbą bei numatyti tikslias priemones jo konkurencingumui didinti. Pažymėtina, kad esamas vidaus apsirūpinimo kiauliena lygis yra nepakankamas, o priklausomybė nuo importo išlieka reikšminga. Įvertinus tai, tikslinga numatyti kryptingas finansines ir investicines paskatas, orientuotas į sektoriaus modernizavimą ir plėtrą, taip pat įvertinti paramos paskirstymo proporcijas tarp žemės ūkio sektorių, užtikrinant adekvatų šio sektoriaus finansavimą, įskaitant papildomas investicines priemones, atsižvelgiant į istoriškai susiklosčiusią mažesnę paramą;

8) Tikslinga peržiūrėti Projekte numatytas priemones, susijusias su vietinių baltyminių pašarų plėtra, įvertinant jų atitiktį realiems gyvulininkystės sektoriaus poreikiams ir ekonominiam pagrįstumui. Prioritetas turėtų būti teikiamas priemonėms, kurios tiesiogiai prisideda prie gyvulininkystės ūkių konkurencingumo, savikainos mažinimo ir veiklos efektyvumo didinimo;

9) Atsižvelgiant į afrikinio kiaulių maro (AKM) daromą ilgalaikį neigiamą poveikį kiaulininkystės sektoriui, siūlome stiprinti šios rizikos valdymo priemones, orientuojantis ne tik į stebėseną, bet ir į realų ligos plitimo mažinimą. Tikslinga numatyti efektyvesnius šernų populiacijos valdymo sprendimus bei kompleksines biosaugos stiprinimo priemones ūkiuose, ir užtikrinti pakankamą finansavimą biosaugos priemonėms, aiškiai apibrėžiant atsakingų institucijų kompetencijas ir vaidmenų pasiskirstymą;

10) Siekiant nuoseklaus ir subalansuoto gyvulininkystės sektoriaus vystymo, siūlome Projektą papildyti nuostatomis, kurios užtikrintų proporcingą dėmesį visiems sektoriams, kartu atsižvelgiant į jų indėlį į vidaus rinkos aprūpinimą ir maisto saugumą. Taip pat tikslinga įtvirtinti aiškius paramos paskirstymo principus, grindžiamus proporcingumu, efektyvumu ir strateginės svarbos kriterijais, siekiant išvengti ilgalaikių struktūrinių disbalansų tarp atskirų žemės ūkio sektorių;

11) Taip pat siūlome sekančiai tobulinti Projekto priedą – Gairių įgyvendinimo priemonių ir veiksmų planą:

11.1) 4 krypties „Rizikų valdymas“, 4.3. priemonėje „Stiprinti visuomenės supratimą apie biologinio saugumo priemonių svarbą“ siūlome įtraukti šias naujas veiklas:

„4.3.3. Parengti ir diegti ūkių biologinio saugumo ir gyvūnų sveikatingumo planų modelį, numatant nuolatinį bendradarbiavimą su veterinarijos gydytoju.“;

„4.3.4. Skatinti ūkius sudaryti ilgalaikes sutartis su veterinarijos gydytojais arba steigti veterinarijos gydytojo darbo vietą ūkyje.“;

„4.3.5. Kompensuoti dalį išlaidų už biosaugos auditą, profilaktinius veterinarinius apsilankymus, mėginių paėmimą ir ligų stebėsenos planų parengimą.“.

11.2) 5 krypties „Sklandi gyvulių laikytojų kartų kaita“, 5.3. priemonėje „Vystyti profesinio orientavimo ir komunikacijos kampanijas apie gyvulininkystės verslo bei profesines galimybes“, siūlome įtraukti šią naują veiklą – „5.3.3. Skirti tikslinę paramą veterinarijos gydytojų pirmajai darbo vietai gyvulininkystės ūkiuose ir regioninėse veterinarijos paslaugų praktikose, kompensuojant dalį darbo užmokesčio, mobilumo ar būsto išlaidų.“.

Tikimės, kad pateiktos pastabos bus įvertintos ir atitinkamai integruotos į galutinę Projekto redakciją.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis